

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA FIN PLUS d.o.o.

Fržop, Vlatka

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:105809>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-17**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA
FIN PLUS d.o.o.**

Mentor:

Izv.prof.dr.sc. Tina Vuko

Student:

Vlatka Fržop

Split, siječanj, 2018.

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
2.	Temeljni financijski izvještaji kao podloga za financijsku analizu.....	3
2.1.	Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj	6
2.2.	Temeljni financijski izvještaji.....	9
2.2.1.	BILANCA	9
2.2.2.	RAČUN DOBITI I GUBITKA	14
2.2.3.	BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE.....	17
3.	METODE I TEHNIKE ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	18
3.1.	Horizontalna i vertikalna analiza.....	19
3.2.	ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PUTEM POKAZATELJA..	20
3.2.1.	Pokazatelji likvidnosti.....	21
3.2.2.	Pokazatelji zaduženosti	22
3.2.3.	Pokazatelji aktivnosti	23
3.2.4.	Pokazatelji ekonomičnosti	24
3.2.5.	Pokazatelji profitabilnosti	25
3.2.6.	Pokazatelji investiranja	26
4.	ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA na primjeru društva Fin PLUS d.o.o.....	27
4.1.	Općenito o poduzeću Fin PLUS d.o.o.	27
4.2.	Horizontalna i vertikalna analiza.....	28
4.2.1.	Horizontalna i vertikalna analiza bilance poduzeća.....	28
4.2.2.	Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća	30
4.3.	Analiza putem pokazatelja.....	33
5.	ZAKLJUČAK.....	35

1. UVOD

U ovom radu analizirati će se poslovanje poduzeća Fin PLUS d.o.o. na temelju analize njegovih financijskih izvještaja kako bi se izvršila procjena kvalitete njegova poslovanja.

Procjena kvalitete ovog poduzeća je izvršena primjenom uobičajenih postupaka i tehnika financijske analize. Dakle, svrha ovoga rada je da se na temelju napravljene analize ocjeni financijska stabilnost i uspješnost poslovanja društva Fin PLUS d.o.o..

U radu su uz opće znanstvene metode poput analize, sinteze, komparacije i eksplanacije i sl. primijenjene i specifične metode analize poslovanja putem financijskih pokazatelja.

Rad se sastoji od pet poglavlja, uključujući uvod i zaključak.

U uvodnom dijelu rada: definiran je problem istraživanja rada, pojašnjena svrha i metode rada te je dan kratak prikaz strukture rada.

U drugom dijelu rada koji nosi naslov „Temeljni financijski izvještaji kao podloga za financijsku analizu“, obrađen je: regulativni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj te, temeljni financijski izvještaji s posebnim osvrtom na, bilancu i račun dobiti i gubitka koje su dužni sastavljati mikro poduzetnici, a koji služe kao podloga za analizu poslovanja u ovom radu.

U trećem dijelu rada pod naslovom „Metode i tehnike analize financijskih izvještaja“: objašnjeni su postupci horizontalne i vertikalne analize te, analiza putem pokazatelja.

U četvrtom dijelu rada pod naslovom „Analiza financijskih izvještaja poduzeća Fin PLUS d.o.o.“ nakon uvodnih informacija: o analiziranom poduzeću, napravljene su horizontalna i vertikalna analiza, te izračunati i interpretirani financijski pokazatelji.

Posljednji dio rada odnosi se na zaključke do kojih je došlo provedbom na temelju ovoga rada.

2. Temeljni financijski izvještaji kao podloga za financijsku analizu

Za izradu vjerodostojne financijske analize potrebna je adekvatna informacijska podloga koja nastaje kao rezultat računovodstvenih postupaka i metoda. Slijedom ovoga financijski izvještaji su dokumentacija koja nastaje kao konačni računovodstveni proces.

Cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači predočiti im sve relevantne i istodobne pouzdane informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.¹

Prema Zakonu o računovodstvu godišnji financijski izvještaji (GFI) su:²

- Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje

Obveznici GFI-a su prema ZOR-a poduzetnici:

Iznimno od primjene Članka 19. Zakona o računovodstvu, mali i mikro poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje.³

Poduzetnici u smislu Zakona o računovodstvu razvrstavaju se na mikro, male, srednje i velike odnosno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji.⁴

¹ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.52

²Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl.19 st. 2

³³Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl. 19., st. 3

⁴⁴Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl 5., st. 1

Pokazatelji prema kojima se razvrstavaju poduzetnici su: iznos ukupne aktive, iznos prihoda, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

Kategorije poduzetnika razvrstavaju se ako prelaze dva od tri navedena pokazatelja, a u tablici su prikazani pokazatelji prema kojima su razvrstani poduzetnici.

Tablica 1. Razvrstavanje poduzetnika

Pokazatelji	Mikro poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednji poduzetnici
Aktiva	2.600.000,00 kn	30.000.000,00 kn	150.000.000,00 kn
Prihod	5.200.000,00 kn	60.000.000,00 kn	300.000.000,00 kn
Broj radnika	10	50	250

Izvor: Prikaz autora Sukladno Zakonu o računovodstvu, Razvrstavanje poduzetnika, Članak 5.

Velikim poduzetnicima se smatraju oni koji prelaze dva od tri pokazatelja prema kriterijima koji se primjenjuju za srednje poduzetnike.

Mikro poduzetnici su dužni objavljivati:

Bilanca, Račun dobiti i gubitka i Bilješke uz financijske izvještaje te ostale dokumentacije: Odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja i Odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka.

Mali poduzetnici su dužni objavljivati:

Bilancu, Račun dobiti i gubitka i Bilješke uz financijske izvještaje, a od ostale dokumentacije: Revizorsko izvješće- ako je obveznik revizija, Odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja i Odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriće gubitka.

Srednji poduzetnici su dužni objavljivati:

Bilancu, Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o novčanom tijeku, Izvještaj o promjenama kapitala i Bilješke uz financijske izvještaje, te od ostale dokumentacije: Revizorsko izvješće- ako je obveznik revizije, Godišnje izvješće, Odluka o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja i Odluka o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka⁵

⁵ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl 4. i 5.

Poduzeće Fin PLUS d.o.o. prema pokazateljima koji se primjenjuju temeljem Zakona o računovodstvu pripada kategoriji mikro poduzetnika.

U poduzeću je zaposleno dvoje radnika, ukupna aktiva poduzeća iznosi 285.011,00 kn te prihodi iznose 447.111,00 kn.

S obzirom da poduzeće spada u kategoriju mikro poduzetnika dužno je sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

2.1. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj

Osnovni regulativni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj čini Zakon o računovodstvu i povezani propisi. Zakonom se uređuje računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.⁶

Prema Zakonu o računovodstvu (čl. 17) poduzetnici su dužni svoje financijske izvještaje sastavljati primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI) ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI).

Mikro, mali i srednji poduzetnici te ostali poduzetnici koji se ne mogu razvrstati po kriterijima iz čl.5 Zakona o računovodstvu, dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI).

Veliki poduzetnici i subjekti javnog interesa dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI).

Subjekti javnog interesa su: poduzetnici čiji su vrijednosni papiri uvršteni na organizirano tržište kapitala, kreditne institucije, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, reosiguranje, leasing društva.

Dakle prema, Zakonu o računovodstvu poduzeće Fin PLUS d.o.o. koje se analizira u radu, dužno je primjenjivati HSFI jer pripada kategoriji mikro poduzetnika.

⁶Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl. 1.

Hrvatske standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Oni se temelje na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi, odrednicama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja kao i na relevantnim Direktivama Europske unije. Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja regulira se tematika u vezi s financijskim izvještajima, u prvom redu, namijenjenim vanjskim korisnicima. Oni sadrže zahtjeve priznavanja, mjerenja, procjenjivanja, prezentiranja i objavljivanja transakcija i događaja važnih za financijske izvještaje opće namjene. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su namijenjeni za primjenu u financijskim izvještajima opće namjene poduzetnika koji ostvaruju dobit ili gubitak.⁷

Međunarodne standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za međunarodne standarde financijskog izvještavanja, a oni se stvaraju kroz kruti sustav propisanog postupka i široke međunarodne konzultacije koje uključuju računovođe, financijske analitičare i druge korisnike financijskih izvještaja, poslovnu zajednicu, burze, zakonodavna i regulativna tijela, akademske krugove i ostale zainteresirane pojedince i organizacije iz cijelog svijeta.⁸ Međunarodni standardi financijskog izvještavanja sadrže zahtjeve priznavanja, mjerenja, prezentiranja i objavljivanja koji se bave transakcijama i događajima važnim za financijske izvještaje opće namjene. Oni mogu također sadržati zahtjeve za transakcije i događaje koje uglavnom nastaju u određenim djelatnostima. MSFI-ovi se temelje na Okviru, koji navodi koncepte na kojima počivaju informacije prezentirane u financijskim izvještajima opće namjene.⁹

⁷ Grupa autora (2008.), Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.9

⁸ Narodne novine (2013): Odluka o objavljivanju međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 140/06 45/2013

⁹ Narodne novine (2013): Odluka o objavljivanju međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 140/06 45/2013

Poduzetnici su dužni za statističke i druge potrebe Financijskoj agenciji do 30.travnja tekuće godine dostaviti bilancu, račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za prethodnu kalendarsku godinu.¹⁰

Korisnici financijskih izvještaja su sadašnji i potencijalni ulagači, zaposlenici, zajmodavci, dobavljači i ostali vjerovnici, kupci, država i njezine agencije te javnost. Oni koriste financijske izvještaje kako bi zadovoljili različite potrebe za informacijama.

¹⁰ ¹⁰Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16, čl. 32., st. 1

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Svrha financijskih izvještaja se sastoji u prezentiranju vjerodostojnih informacija o poduzeću tj. o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima, rashodima, dobitcima i gubitcima, te promjenama glavnice i novčanim tokovima.

Temeljni financijski izvještaji se koriste za financijsku analizu, te iz njih svi korisnici financijskih izvještaja mogu zaključiti poslovnu poziciju poduzeća. S obzirom da se u ovom radu analizira poslovanje poduzeća Fin PLUS d.o.o. koje po svojim pokazateljima spada u mikro poduzetnike u nastavku rada će se objasniti samo bilanca, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje koji su ovi poduzetnici dužni objaviti, a koji su korišteni kao izvor podataka za analizu poslovanja poduzeća Fin PLUS d.o.o.

2.2.1. BILANCA

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum. U bilanci se prikazuje financijski položaj, odnosno financijska snaga poduzeća, a na koju utječu ekonomski resursi koje kontrolira poduzeće, a prikazani su u određenom trenutku u bilanci.¹¹ Bilanca se sastoji od aktive koja predstavlja imovinu i pasive koja predstavlja kapital i obveze poduzeća.

U aktivni bilance prikazuje se imovina koja je resurs koji kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događanja iz kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi kod poduzetnika. Ove koristi jesu potencijalni doprinosi izravno ili neizravno priljevu novca i ekvivalenta novca kod poduzetnika. Imovina se iskazuje u bilanci kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritićati kod poduzetnika te kada imovina ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano vrednovati.¹²

¹¹ Grupa autora(2008.):Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika(D. Gulin), Zagreb, str.50

¹² Grupa autora(2008.): Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.50

Aktiva bilance se sastoji od sljedećih elemenata: nematerijalna, materijalna, dugotrajna i kratkotrajna financijska imovina, potraživanja, zalihe te novac u banci i blagajni.

Materijalna imovina predstavlja sve one oblike koji imaju fizički, materijalni oblik (zgrade, postrojenja, oprema, zalihe...), dok nematerijalni oblici imovine nisu okom vidljivi, ali pridonose ostvarivanju poslovnog zadatka i zadovoljavaju prethodno navedene uvjete koje resurs mora zadovoljavati da bi bio prikazan kao imovina.¹³

Pod materijalnu imovinu podrazumijevamo: zemljišta, šume, zgrade, postrojenja, oprema, alati, namještaj, vozila i sl. Nematerijalna imovina obuhvaća: izdaci za razvoj, patent, licence, koncesije, zaštitni znak, software, različite dozvole, franšize i ostala prava, goodwill, predujmovi za nematerijalnu imovinu.

Financijska imovina predstavlja plasman imovine najčešće se ostvaruje davanjem kredita drugim poduzećima te kupnjom vrijednosnih papira.

Kratkotrajnu imovinu predstavlja dio ukupne imovine za koji se očekuje da će se unutar godinu dana pretvoriti u novčani oblik.

Dugotrajna imovina ili stalna imovina onaj je dio imovine koji se pretvara u novčani oblik u razdoblju duljem od jedne godine. Ona se, u pravilu, postupno troši (amortizira) i zadržava svoj pojavni oblik tijekom čitavog korisnog vijeka uporabe.¹⁴

Zalihe predstavljaju materijalni oblik kratkotrajne imovine. Najčešći oblik zalihe su: zalihe sirovine i materijala, gotovih proizvoda, nedovršenih proizvoda i trgovačke robe.

Novac u blagajni i banci je uvijek kratkotrajna imovina. Ovoj skupini pripadaju gotovina u blagajni, novac na žiroračunu, na deviznom računu i sva sredstva na računima u banci.

Pod potraživanja podrazumijevaju se: potraživanja od kupaca, zaposlenih, države, osiguravajućih društava i sl.

U nastavku je prezentirana aktiva poduzeća Fin Plus d.o.o. (Tablica 2.)

¹³Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.55

¹⁴ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.57

Tablica 2. Aktiva bilance poduzeća Fin PLUS d.o.o.

Obveznik: 04096954086; FIN PLUS D.O.O.			
Naziv pozicije	AOP Oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
AKTIVA			
A) POTRAŽIVANJA ZA UPLAĆENI A NEUPISANI KAPITAL	001		
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	5.672	1.891
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	5.672	1.891
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033		
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	175.323	241.375
I. ZALIHE (036 do 042)	035	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	47.661	80.593
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	54.378	54.378
IV. NOVAC U BANCIMA I BLAGAJNIMA	058	73.284	106.404
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	53.671	41.745
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	234.666	285.011
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061		

Izvor: GFI- Poduzeća Fin PLUS d.o.o. za 2015.g

Sva imovina kojom neko poduzeće raspolaže i koju kontrolira ima svoje podrijetlo, svoj put i način pritjecanja u poduzeće, tj. izvore od kojih je pribavljena.¹⁵

Izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na: vlastite izvore (kapital ili glavnica) i tuđe izvore (obveze). Isto tako prema dospijeću razlikujemo: kratkoročne obveze, dugoročne obveze i trajni kapital.

Kratkoročne obveze čine obveze koje je potrebno podmiriti u kraćem roku. To su uglavnom obveze prema dobavljačima z nabavljeni materijal, robu i sl., obveze za izvršene nam usluge, primljeni kratkoročni krediti s rokom otplate kraćim od godine dana, emitirani kratkoročni vrijednosni papiri itd. Iznos i struktura tih obveza vrlo je važan kriterij u ocjeni i vođenju financijske politike i održavanju likvidnosti.¹⁶

Dugoročne obveze obuhvaćaju sve obveze koje dospijevaju naplatu u roku duljem od jedne godine. Najčešće su to obveze za primljene dugoročne kredite od banaka ili drugih financijskih institucija te obveze po emitiranim obveznicama.¹⁷

U nastavku je prikazana pasiva poduzeća Fin Plus d.o.o. (Tablica 3.)

¹⁵ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.58

¹⁶ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.59

¹⁷ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.59

Tablica 3. Pasiva bilance poduzeća Fin PLUS d.o.o.

Obveznik: 04096954086; FIN PLUS D.O.O.			
Naziv pozicije	AOP Oznaka	Prethodna godina(neto)	Tekuća godina(neto)
1	2	3	4
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	213.170	222.037
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	135.000	135.000
II. KAPITALNE REZERVE	064		
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071		
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073- 074)	072	0	9.171
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	78.170	77.866
1. Dobit poslovne godine	076	78.170	77.866
VII. MANJINSKI INTERES	078		
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	0	0
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	21.496	62.974
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106		
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	234.666	285.011
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108		

Izvor: GFI- poduzeća Fin PLUS d.o.o. za 2015.g

2.2.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti jedan je od temeljnih financijskih izvještaja opće namjene koji pruža informacije o uspješnosti poduzetnika raznim korisnicima prilikom donošenja poslovnih odluka. Račun dobiti i gubitka sadržava, odnosno obuhvaća prihode, rashode, dobit i gubitak ostvaren tijekom određenog obračunskog razdoblja.¹⁸

Uspješnost poslovanja obično se definira kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Ciljevi poslovanja mogu biti različiti, a to znači da i uspješnost poslovanja ovisi o postavljenim kriterijima i definiranim ciljevima. Najčešći cilj koji se ističe jest profitabilnost poslovanja. Je li to ostvareno i u kojoj mjeri, vidi se iz izvještaja koji se zove račun dobiti i gubitka (izvještaj o dobiti). Za razliku od bilance, koja prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom roku, račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju.¹⁹

Račun dobiti i gubitka se sastoji od dva elementa, a to su prihodi i rashodi. U nastavku će biti pobliže objašnjeni.

Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, i to onog dijela koji će poslije utjecati na promjene u visini (povećanju) kapitala. Do povećanja imovine ili smanjenja obveza dolazi iz raznih razloga. Neki se pojavljuju češće, redovito, a neki sporadično. Najčešći prihodi vezani su uz realizaciju poslovnih učinaka tj. proizvoda i usluga. Možemo reći da prihode predstavljaju prodajne vrijednosti poslovnih učinaka kao i svi drugi oblici dobivenih naknada te drugi oblici koji kao krajnji efekt imaju povećanje zarade.

Redovni prihodi ostvaruju se osnovnim poslovanjem odnosno proizlaze iz pružanja usluga ili prodajom proizvoda, ovi prihodi se ostvaruju gotovo svakodnevno. Financijski prihodi se također smatraju redovnim prihodima, ali su posljedica ulaganja viška raspoloživih sredstava. U financijske prihode ulaze pozitivne tečajne razlike, prava na određene naknade kao što su dividende ili kamate.

¹⁸ Grupa autora(2008.): Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.58

¹⁹ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.67

Rashodi čine negativnu komponentu financijskog rezultata. Nastaju kao posljedica trošenja, odnosno smanjenja imovine ili povećanja obveza. Nasuprot prihodima, oni utječu na smanjenje glavnice ili kapitala poduzeća.²⁰

Poslovni rashodi nastaju kao posljedica redovnog poslovanja odnosno oni su troškovi koji nastaju pri redovnom poslovanju. Prema različitoj vrsti djelatnosti poduzeće ima i različite oblike troškova prema kojoj čini strukturu poslovnih rashoda. Poslovni rashodi se dijele na: promjene u vrijednosti zaliha, materijalni troškovi, troškovi osoblja, amortizacija, vrijednosno usklađenje, te rezerviranja.

Financijski rashodi nastaju kao posljedica obveza koje proizlaze iz korištenja tuđih izvora sredstava. U financijske rashode ubrajamo: kamate, negativne tečajne razlike, te nerealizirani gubitci.

Dobit ili gubitak razdoblja se u računu dobiti i gubitka prikazuje kao razlika ukupnih prihoda i rashoda te nam daje poslovni rezultat poslovne godine odnosno dobit ili gubitak. Gubitak je negativni financijski rezultat koji nam prikazuje da ukupni prihodi poduzeća u promatranom vremenskom razdoblju nisu pokrili troškove odnosno rashode. Dobit prije oporezivanja je pozitivan financijski rezultat u promatranom vremenskom razdoblju u kojem su prihodi veći od rashoda. Porez na dobit se obračunava na poreznu osnovicu, koja se utvrđuje tako da se dobitak uveća za porezno nepriznate troškove i skrivene isplate dobiti i umanju za oslobođenja. Dobit nakon oporezivanja se izračunava kada se od dobiti prije oporezivanja oduzme porez na dobit, dobit nakon oporezivanja se još naziva neto dobit. Neto dobit postaje dio vlastitog kapitala poduzeća.

U Tablici 4. prikazan je račun dobiti i gubitka analiziranog poduzeća Fin Plus d.o.o.

²⁰ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.):Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.71

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Fin PLUS d.o.o.

Obveznik: 04096954086; FIN PLUS D.O.O.			
Naziv pozicije	AOP Oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111	310.487	446.953
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	212.936	349.142
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131	162	158
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137	1	324
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142		
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143		
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144		
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145		
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146	310.649	447.111
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147	212.937	349.466
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148	97.712	97.645
XII. POREZ NA DOBIT	151	19.543	19.779
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152	78.169	77.866

Izvor: GFI poduzeća Fin PLUS d.o.o. za 2015.g

2.2.3. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Poduzetnik ima obvezu sastaviti bilješke uz financijske izvještaje prema prijedlogu Odbora za standarde financijskog izvještavanja, a odnosi se na godišnje financijske izvještaje. S tim u svezi u Odluci se navodi: “Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaj o novčanom tijeku.“²¹ Poduzetnici koji su obvezni primjenjivati Međunarodne standarde financijskog izvještavanja sastavljaju bilješke sukladno odgovarajućim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Poduzetnici koji su obvezni primijeniti Hrvatske standarde financijskog izvještavanja sastavljaju bilješke sukladno odgovarajućim Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.²²

Bilješke uz financijske izvještaje trebaju korisniku osigurati informacije koje nisu vidljive iz temeljnih financijskih izvještaja odnosno iz bilješki se mogu dobiti dodatne informacije o strukturi, vrijednosti ili karakteristikama određenih pozicija u temeljnim izvještajima.

Iz bilješki korisnici mogu vidjeti odstupanja koja su nastala te razlog njihovog nastanka, kao i koje su promjene nastale u strukturi financijskih izvještaja. Osim toga u bilješkama su prikazane osnovne informacije o poduzeću odnosno koliko ima zaposlenih, mogu biti prikazane dugoročne obveze, kao i podaci o emitiranim vrijednosnim papirima.

²¹ Narodne novine (2015): Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15

²² Grupa autora (2008.): Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin)Zagreb, str.72

3. METODE I TEHNIKE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize mogu se razmatrati u kontekstu uspoređivanja. Horizontalnom analizom nastoje se uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Na temelju uočavanja tih promjena prosuđuje se kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja promatranog poduzeća. Suprotno tome, strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize mogu se razmatrati u kontekstu raščlanjivanja. Vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Problematika analize financijskih izvještaja, sasvim sigurno, ne iscrpljuje se postupkom horizontalne i vertikalne analize. U tom su kontekstu najznačajniji pokazatelji analize financijskih izvještaja, pa se obično govori o pojedinačnim pokazateljima, skupinama pokazatelja, sustavima pokazatelja i zbrojnim ili sintetičkim pokazateljima.²³

Tablica 5. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE		
KOMPARATIVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	STRUKTURNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	FINANCIJSKI POKAZATELJI
HORIZONTALNA ANALIZA	VERTIKALNA ANALIZA	POJEDINAČNI POKAZATELJI, SKUPINE POKAZATELJA, SUSTAVI POKAZATELJA, ZBIRNI ILI SINTETIČKI POKAZATELJI

Izvor: Prema Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.224

²³Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.224

3.1. Horizontalna i vertikalna analiza

Postupak horizontalne analize, kao što je već naglašeno, usmjeren je na razmatranje tendencija i dinamike promjene pojedinih pozicija financijskih izvještaja tijekom razdoblja (u promatranom slučaju radi se o dvije godine). Nasuprot tome, vertikalna analiza usmjerena je na razmatranje strukture financijskih izvještaja. Međutim postupak vertikalne i horizontalne analize potrebno je razmatrati povezano, i to posebice u slučajevima kada postoji inflacija. Kao što je poznato, u takvim uvjetima nema smisla uspoređivati apsolutne iznose prethodne i tekuće godine, već je tu usporedbu moguće ograničiti samo na strukturu, tj. na relevantni iskaz.²⁴

Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija (financijskih podataka) uobičajeno se naziva **horizontalna analiza**.²⁵

Pod **vertikalnom analizom** podrazumijeva se najčešće uspoređivanje financijskih podataka (pozicija financijskih izvještaja) u jednoj godini.²⁶

U kontekstu vertikalne financijske analize važno je napomenuti su strukturni financijski izvještaji koji se temelje na bilanci, u osnovi, usmjereni na dva važna aspekta²⁷: razmatranje izvora imovine poduzeća koji mogu biti kratkoročne obveze, dugoročne obveze i vlastiti izvori (vlasnička ulaganja), te kao drugi aspekt navodi se razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na odnos kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je prije svega determiniran djelatnošću koje poduzeće obavlja.

²⁴ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.239

²⁵ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.228

²⁶ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.230

²⁷ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.231

3.2. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PUTEM POKAZATELJA

Pokazatelj je racionalni broj ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos(dijeli) s drugom ekonomskom veličinom. Sasvim je jasno da nema smisla dovoditi u vezu bilo koje dvije ekonomske veličine pa se u tom kontekstu može govoriti o preduvjetima ispravnosti pokazatelja. Financijski pokazatelji, s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti u dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razmaka (najčešće godinu dana) i temelji se na podacima iz izvještaja dobiti (računa dobiti i gubitka), a druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.²⁸

Stabilno i dobro poslovanje se temelji na dva kriterija, a to su sigurnost i uspješnost odnosno efikasnost. Putem pokazatelja možemo ocijeniti poslovanje promatranog poduzeća. Pokazateljima sigurnosti se smatraju pokazatelji likvidnosti i zaduženosti, odnosno ovim pokazateljima možemo ocijeniti financijski položaj poduzeća. Pokazateljima uspješnosti se smatraju pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja na temelju njih možemo donijeti zaključak o uspješnosti odnosno efikasnosti poslovanja poduzeća. Pokazatelj aktivnosti se smatra pokazatelj sigurnosti i pokazatelj uspješnosti poslovanja jer koeficijent obrta bi trebao biti što veći odnosno da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedine imovine što kraće. Ovime pokazatelj aktivnosti utječe na likvidnost i financijsku stabilnost, a isto tako i na rentabilnost poslovanja.

²⁸ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.243

3.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti izračunavaju se na temelju informacija iz bilance, a mjere sposobnost poduzeća da podmiruje dospjele kratkoročne obveze.²⁹

Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATEJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008)., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.248

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje obveza. Prema tome, logično je da je u brojniku ovog pokazatelja novac. Ovaj pokazatelj korisnika informacija o likvidnosti lako može dovesti u zabludu. Primjerice, ako je na dan utvrđivanja koeficijenta likvidnosti na žiroračun stigla značajna uplata, taj koeficijent može biti relativno visok i korisnik može zaključiti kako poduzeće nema problema s likvidnošću, što ne mora biti tako. Nešto bolja mjera likvidnosti je koeficijent ubrzane likvidnosti (quick ratio).³⁰

Uobičajeno se ističe kako bi njegova vrijednost trebala biti 1 ili veća od 1, što znači da bi poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza. U razmatranju i mjerenju likvidnosti najznačajniji su pokazatelji koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti (current ratio) u pravilu bi trebao biti veći od 2. Drukčije rečeno, ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, tada na raspolaganju mora imati, u pravilu, minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima obveza.³¹

²⁹Grupa autora (2008.), Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.630

³⁰ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.):Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.248

³¹ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.248

3.2.2. Pokazatelji zaduženosti

³²Ovi pokazatelji su odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor : Prema Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008)., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.251

Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća su koeficijent zaduženosti ("debt ratio"), koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. Sva tri ova pokazatelja formirana su na temelju bilance i zbog toga se često ističe da oni održavaju statističku zaduženost. U biti, ti su pokazatelji odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza). Isto tako, pomoću tih pokazatelja moguće je utvrditi odnos tuđeg kapitala (obveze) i vlastitog kapitala (glavnica). Pokriće troškova kamata ("times interest earned" ili "times interest charges earned") i faktor zaduženosti ukazuju na dinamičku zaduženost jer dug razmatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja.³³

³² Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 250

³³ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.):Analiza financijskih izvještaja,Masmedia, Zagreb, str.250

3.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.³⁴

Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihodi	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor : Prema Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008)., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia , Zagreb, str.252

Važno je s aspekta sigurnosti i uspješnosti poslovanja da koeficijent obrtaja bude što je moguće veći broj, tj. da se pojedini oblici kratkotrajne imovine što je moguće brže vrte. Uspješno upravljanje radnim kapitalom podrazumijeva da su pojedini oblici kratkotrajne imovine što je moguće kraće vezani u operativnom ciklusu. To podrazumijeva brzu transformaciju pojedinih oblika imovine počevši od kupnje zalihe sirovine i materijala, što je ujedno i prva faza u operativnom ciklusu, preko proizvoda, naplate potraživanja i plaćanja dobavljačima. Pokazateljima mjerimo duljinu trajanja pojedine faze operativnog ciklusa.³⁵

³⁴ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.251

³⁵ Grupa autora (2008.), Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.632

3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.³⁶

Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi

Izvor: Prema Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008)., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 252

Što su pokazatelji ekonomičnosti veći brojevi, poduzeće uspješnije posluje. Najčešće korišteni pokazatelji ekonomičnosti su pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, pokazatelj ekonomičnosti financiranja te ekonomičnost prodaje. Ukoliko poduzeće ostvaruje pozitivan financijski rezultat ekonomičnost poslovanja biti će veća od 1.³⁷

³⁶ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.252

³⁷Grupa autora (2008.), Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja- s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.635

3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Marža profita izračunava se na temelju podatak iz računa dobiti i gubitka (izvješće o dobiti). Razlikuje se neto od bruto marže profita. Razlika je u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka (izvještaj o dobiti). Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikuje se neto i bruto rentabilnost. I ovdje se, kao i kod marža profita, razlika u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja.³⁸

Pokazatelji profitabilnosti mjere sposobnost poduzeća da generira profit na temelju uloženog kapitala, odnosno investirane imovine.³⁹

Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihodi
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	Neto dobit	Vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Prema Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.253

³⁸ Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.253

³⁹ Grupa autora (2008.), Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja - s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (D. Gulin), Zagreb, str.634

3.2.6. Pokazatelji investiranja

S pomoću pokazatelja investiranja ("investibility ratios") mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Dobit po dionici ("earnings per share"-EPS) i dividenda po dionici ("dividends per share"-DPS) iskazuju se u novčanim jedinicama, tj. pokazuju koliko se primjerice kuna ili dolara dobiti ili dividende ostvari po jednoj dionici. U pravilu je dobit po dionici veća od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava. Međutim, moguća je i obrnuta situacija, ali to onda znači da su dividende isplaćene iz zadržane dobiti. Odnos isplate dividendi ("dividend payout ratio"- DPR) govori upravo o toj problematici, tj. obuhvaća odnos dividende po dionici i dobit po dionici. Odnos cijene i dobiti po dionici ("price earnings ratio"- P/E) pokazuje koliko je puta tržišna cijena dionice ("price per share"- PPS) veća od dobiti po dionici (EPS).

Tablica 11. Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici (DPS)	Dio neto dobiti za dividende	Broj dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	Dividenda po dionici (DPS)	Dobit po dionici (EPS)
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	Tržišna cijena dionice(PPS)	Dobit po dionici (EPS)
Ukupna rentabilnost dionice	Dobit po dionici (EPS)	Tržišna cijena dionice (PPS)
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici (DPS)	Tržišna cijena dionice(PPS)

Izvor: Prema Žager K., Mamić S.I., Sever S., Žager L.,(2008)., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.254

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA na primjeru društva Fin PLUS d.o.o.

U ovom radu analizirani su financijski izvještaji poduzeća Fin PLUS d.o.o., analiza je obavljena na temelju podataka iz objavljenih Godišnjih financijskih izvještaja poduzeća iz 2014. i 2015. poslovnu godinu.

4.1. Općenito o poduzeću Fin PLUS d.o.o.

FIN PLUS D.O.O., VODICE (OIB 04096954086, MBS 100013085), osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao društvo s ograničenom odgovornošću.

Sjedište poduzeća je u Vodicama.

Uprava društva čini Anić-Ćurko Perica, direktor Društva.

Osnovnu djelatnost poduzeća čine računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti te porezno savjetovanje.

Poduzeće vrši svoju djelatnost na području Šibensko-kninske i Zadarske županije. Kroz svoju djelatnost poduzeće posluje s mnogo različitih pravnih oblika društava kao i samostalnih obrta, ali isto tako svaki klijent se bavi različitom djelatnošću što pridonosi šarolikom znanju i iskustvu poduzeću u svom djelovanju.

U poslovanju poduzeće nastoji pratiti inovacije na području tehnološkog i informatičkog razvoja samim time uvodi Internet bankarstvo i e-poslovanje. Samim time je jača svoju konkurentnost i efikasnost u poslovanju.

4.2. Horizontalna i vertikalna analiza

Ocjena uspješnosti i sigurnosti poslovanja poduzeća se provodi temeljem financijskih izvještaja, od kojih se posebno izdvajaju bilanca i račun dobiti gubitka. U praksi se većinom analiza poslovanja provodi na temelju izvještaja za razdoblje od dvije godine. U ovom radu se koriste financijski izvještaji poduzeća Fin PLUS d.o.o. za razdoblje 2014. i 2015. poslovnu godinu.

4.2.1. Horizontalna i vertikalna analiza bilance poduzeća

Zbog lakšeg uvida u financijske položaje poduzeća tablica bilance je podijeljena na aktivu i pasivu. Provedena je horizontalna i vertikalna analiza aktive i pasive u kojoj su vidljive promjene nastale na pozicijama bilance u tekućoj godini u odnosu a prethodnu baznu godinu.

Tablica 12. Horizontalna i vertikalna analiza bilance-AKTIVA

Naziv pozicije	Prethodna godina (neto)	Udio u %	Tekuća godina (neto)	Udio u %	Iznos povećanja (smanjenja)	Relativna promjena
AKTIVA						
DUGOTRAJNA IMOVINA	5.672	2,42%	1.891	0,66%	-3.781	-66,66%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	175.323	74,71%	241.375	84,69%	66.052	37,67%
UKUPNO AKTIVA	234.666	100,00%	285.011	100,00%	50.345	21,45%

Izvor: Prikaz autora

Prema obavljenoj horizontalnoj analizi aktive bilance poduzeća možemo zaključiti da većinski dio imovine poduzeća Fin PLUS d.o.o. čini kratkotrajna imovina u odnosu na dugotrajnu, njezino učešće se povećava u tekućoj godini u odnosu na prethodnu ja gotovo 40%, točnije 37,67%. Smanjenje dugotrajne imovine u tekućoj godini u odnosu na prethodnu u iznosu od 3.781,00 kn nastaje zbog amortizacije opreme odnosno prijenosnog računala koje se koristi redovito u poslovanju.

Prema vertikalnoj analizi aktive bilance poduzeća Fin PLUS d.o.o. vidljivo je da je udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi puno manji u odnosu na udio kratkotrajne imovine, što nam govori kako poduzeće ne koristi dugotrajnu imovinu kao što su: zemljište, postrojenja, strojevi i sl.

U strukturi kratkotrajne imovine značajan udio zauzima novac u blagajni, što je sasvim i očekivano s obzirom da se poduzeće ne bavi proizvodnom djelatnošću već knjigovodstvenim i računovodstvenim uslugama.

Tablica 13. Horizontalna i vertikalna analiza bilance-PASIVA

Naziv pozicije	Prethodna godina (neto)	Udio u %	Tekuća godina (neto)	Udio u %	Iznos povećanja (smanjenja)	Relativna promjena
PASIVA						
KAPITAL I REZERVE	213.170	90,84%	222.037	77,90%	8.867	4,16%
DUGOROČNE OBVEZE	0	0,00%	0	0,00%	0	0
KRATKOROČNE OBVEZE	21.496	9,16%	62.974	22,10%	41.478	192,96%
UKUPNO – PASIVA	234.666	100,00%	285.011	100,00%	50.345	21,45%

Izvor: Prikaz autora

Prema strukturi pasive poduzeća uočavamo visoko učešće kapitala u prethodnoj godini koje iznosi 90,84% kapital se smanjuje u tekućoj godini u odnosu na prethodnu za 4,16%.

Promjena koju možemo primijetiti jest da su kratkoročne obveze porasle za 192,96% u odnosu na prethodnu godinu, s time se i udio kapitala i kratkoročnih obveza mijenja.

U strukturi kratkoročnih obveza značajni udio jesu obveze za poreze, doprinose i slična davanja koja se najviše odnose na porez na dodatnu vrijednost i doprinose dok porez na dobit je isplaćena iz akontacija.

Primjenom vertikalne analize pasive možemo zaključiti kako se poduzeće većinski financira iz vlastitih izvora odnosno udio kapitala i rezerve iznosi 77,90% u ukupnoj pasivi, dok kratkoročne obveze zauzimaju 22,10% promatrano u tekućoj godini. Isto tako možemo

komentirati kako poduzeće nema dugoročnih obveza a razlog tome jest što poduzeću nije potrebna dugotrajna imovina koja se inače u praksi financira iz dugoročnih obveza.

4.2.2. Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća

U odnosu na bilancu, kod računa dobiti i gubitka parametar koji se uzima kao konstantna varijabla su ukupni prihodi. Prema tome u vertikalnoj analizi računa dobiti i gubitka se prikazuje udio određene pozicije u ukupnim prihodima. Kroz vertikalnu analizu da se zaključiti koliki udio zauzimaju financijski a koliki poslovni prihodi u ukupnim prihodima. Suprotno tome, ogleda se koliki udio poslovni i financijski rashodi zauzimaju u ukupnim prihodima poduzeća.

U horizontalnoj analizi uzimaju se u obzir apsolutne promjene nastale u pozicijama računa dobiti i gubitka nastale u tekućoj godini u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, koja se prikazuje i kao relativna promjena.

Tablica 14. Horizontalna i vertikalna analiza poduzeća- RDG

Obveznik: 04096954086; FIN PLUS D.O.O.							
Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	%	Tekuća godina	%	Iznos povećanja i smanjenja	Relativna promjena
I. POSLOVNI PRIHODI	111	310.487	99,95%	446.953	99,96%	136.466	43,95%
II. POSLOVNI RASHODI	114	212.936	68,55%	349.142	78,09%	136.206	63,97%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	131	162	0,05%	158	0,04%	-4	-2,47%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	137	1	0,00%	324	0,07%	323	32300,00%
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH POD.	142		0,00%		0,00%	0	0%
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH POD.	143		0,00%		0,00%	0	0%
VII. IZVANREDNI PRIHODI	144		0,00%		0,00%	0	0%
VIII. IZVANREDNI RASHODI	145		0,00%		0,00%	0	0%
IX. UKUPNI PRIHODI	146	310.649	100,00%	447.111	100,00%	136.462	43,93%
X. UKUPNI RASHODI	147	212.937	68,55%	349.466	78,16%	136.529	64,12%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	148	97.712	31,45%	97.645	21,84%	-67	-0,07%
XII. POREZ NA DOBIT	151	19.543	6,29%	19.779	4,42%	236	1,21%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	152	78.169	25,16%	77.866	17,42%	-303	-0,39%

Izvor: Prikaz autora

Prema provedenoj horizontalnoj analizi računa dobiti i gubitka možemo zaključiti kako su poslovni prihodi u tekućoj godini porasli za 136.466,00 kn odnosno za 43,95% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu. Uz ovu promjenu nastupa i promjena kod pozicije poslovnih rashoda koji su porasli za 136.206,00 kn odnosno 63,97%. Kod financijskih prihoda se mjeri vrlo mala promjena ali zato promjena koja je nastala na poziciji financijskih rashoda se mjeri u porastu za 323,00 kn. Dobit prije oporezivanja prati malo promjenu odnosno smanjenje za 67,00 kn u tekućoj godini u odnosu na prethodnu poslovnu godinu koja prema relativnoj promjeni iznosi -0,07%.

U strukturi prihoda i rashoda poduzeća najznačajnije mjesto uzimaju poslovni prihodi koji zauzimaju 99,96% u ukupnim prihodima. Financijski rashodi su vrlo niski što upućuje na vrlo stabilnu financijsku poziciju poduzeća. U strukturi poslovnih rashoda veće učešće imaju troškovi osoblja i ostali vanjski troškovi. Prema vertikalnoj analizi zaključeno je da ukupni rashodi u tekućoj poslovnoj godini zauzimaju 78,16% u ukupnim prihodima dok u prethodnoj godini zauzimaju nešto manji udio odnosno 68,55%. Učešće bruto dobiti u tekućoj godini iznosi 97.645,00 kn što čini udio od 21,84% u ukupnim prihodima poduzeća. Neto dobit poduzeća za tekuću godinu iznosi 77.866,00 kn što čini udio od 17,42% u ukupnim prihodima.

Značajnu razliku u poslovnim prihodima u odnosu na prethodnu poslovnu godinu čine naplate potraživanja ne naplaćenih u prethodnoj godini.

Poduzeće ovisno o poslovnoj godini i zahtjevima pri podmirivanju obveza kao i potrebi nabave dugotrajne imovine koja je u poduzeću većinom u obliku prijenosnih računala, prenosi ostvarenu dobit u iduću poslovnu godinu.

Primjenom horizontalne i vertikalne analize možemo uočiti da poduzeće posluje sa pozitivnim poslovnim rezultatom, te tu dinamiku nastavlja i dalje. Bez obzira za proširivanje ovih saznanja potrebno je izvršiti analizu putem pokazatelja.

4.3. Analiza putem pokazatelja

Kroz analizu putem pokazatelja možemo dobiti informacijsku podlogu za donošenje poslovnih odluka. Ovisno o potrebi odluka koje se žele donositi posebna pažnja se pridaje određenim financijskim pokazateljima. U skladu sa tim, različite skupine financijskih pokazatelja mjere sposobnosti poduzeća za održavanje likvidnosti, mogućnosti zaduživanja, ostvarivanje povrata na uloženo. Na primjeru poduzeća Fin PLUS d.o.o. su prikazani financijski pokazatelji koji pokazuju sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća.

Tablica 15. Pokazatelji likvidnosti poduzeća

KOEFICIJENT	2014	2015
Koeficijent trenutne likvidnosti	3,36	1,69
Koeficijent ubrzane likvidnosti	3,83	2,97
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,52	3,38

Izvor: Prikaz autora

Prema izračunatim pokazateljima likvidnosti vidljivo je da je poduzeće u sposobnosti podmiriti svoje kratkotrajne obveze. Tekuća likvidnosti je na normalnoj razini jer ima više od dvostruko kratkotrajne imovine u odnosu na kratkotrajne obveze. Koeficijent trenutne likvidnosti je manji u odnosu na prethodnu godinu zato što je stavka Novac u blagajni i banci porastao za 45,19% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 16. Pokazatelji zaduženosti poduzeća

KOEFICIJENT	2014	2015
Koeficijent zaduženosti	0,09	0,22
Koeficijent vlastitog financiranja	0,91	0,78
Koeficijent financiranja	0,10	0,28
Faktor zaduženosti	6,02	4,86

Izvor: Prikaz autora

Pokazatelji zaduženosti nam ukazuju da poduzeće gotovo pa ne koristi financijsku polugu već svu svoju imovinu financira iz vlastitog kapitala. Tendencija je umanjena u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu. Isto tako možemo zaključiti da poduzeće može podmiriti svoje ukupne obveze u vremenskom razdoblju od 5 godina.

Tablica 17. Pokazatelji aktivnosti poduzeća

KOEFICIJENT	2014	2015
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,32	1,57
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,77	1,85
Koeficijent obrta potraživanja	4,84	6,56
Trajanje naplate potraživanja u danima	75,39	55,66

Izvor: Prikaz autora

Iz tablice nam je vidljivo da koeficijent obrta ukupne i kratkotrajne imovine imaju tendenciju rasta, što znači da se smanjuje prosječno trajanje obrta. Prema koeficijentu obrta potraživanja iz prethodne godine dolazi do porasta u tekućoj godini što znači da se skraćuje trajanje naplate potraživanja.

Tablica 18. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća

KOEFICIJENT	2014	2015
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,46	1,28
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	1,46	1,28
Ekonomičnost financiranja	162	0,49

Izvor: Prikaz autora

Pokazatelji ekonomičnosti moraju biti veći od 1. Odnosno na temelju tablice možemo zaključiti da poduzeće po jednoj jedinici rashoda ostvari više od 1 jedinice prihoda.

S obzirom da pri izračunu ekonomičnosti financiranja stavljamo u odnos financijske prihode i rashode ovaj koeficijent u prethodnoj poslovnoj godini poduzeća iznos 162 jer financijski prihodi za 2014. godinu iznose 1 kn.

Tablica 19. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća

POKAZATELJI	2014	2015
Neto marža profita	0,25	0,17
Bruto marža profita	0,31	0,22
Neto rentabilnost imovine	0,33	0,27
Bruto rentabilnost imovine	0,42	0,34
Rentabilnost vlastitog kapitala(glavnice)	58%	58%

Izvor: Prikaz autora

Marža profita ima tendenciju smanjenja, prema rezultatima iz tablice poduzeće ostvaruje visoku rentabilnost imovine i vlastitog kapitala.

5. ZAKLJUČAK

Predmet analize ovog završnog rada bilo je poslovanje poduzeća Fin PLUS d.o.o. koje je prezentirano u bilanci i računu dobiti i gubitka u vremenskom razdoblju od dvije godine. Provedena je horizontalna analiza na temelju komparativnih izvještaja te vertikalna analiza na temelju strukturnih izvještaja. S obzirom da vertikalnom i horizontalnom analizom nije moguće ostvariti potpunu analizu za dublju analizu poslovanja korišteni su i pojedinačni financijski pokazatelji. Financijski pokazatelji mogu dati informacije o kvaliteti poslovanja. Prema kvaliteti poslovanja razlikujemo dva kriterija, a to su sigurnost i uspješnost. Da bih saznali informacije o sigurnosti i uspješnosti poslovanja potrebno je izračunati pokazatelje. Mjerenje sigurnosti poslovanja izračunavamo putem: pokazatelja likvidnosti, pokazatelja zaduženosti i aktivnosti. Pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja određeni su za mjerenje uspješnosti poslovanja. Ako financijski izvještaji nisu objektivni i vjerodostojni ni analiza financijskih izvještaja nam ne može dati vjerodostojnu sliku poduzeća.

Prema provedenoj analizi može se zaključiti da poduzeće posluje sigurno i uspješno. Ovaj zaključak je donesen na temelju izračuna koji nam kazuju da je poduzeće likvidno odnosno da je u stanju podmiriti svoje obveze, uz to poduzeće nije zaduženo i ima visoku rentabilnost. Na temelju provedene analize se mogu uočiti i neke slabosti poduzeća a to su ne naplaćena potraživanja iz prethodne godine se prenose, odnosno poduzeće treba poraditi na smanjenju naplate potraživanja.

Kada sagledamo sve elemente analize možemo zaključiti da poduzeće posluje dobro i ostvaruje pozitivan poslovni rezultat. Fin PLUS d.o.o. je sigurno društvo s uspješnim poslovanjem.

LITERATURA

1. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb
2. Narodne novine (2013): Odluka o objavljivanju međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 140/06 45/2013
3. Narodne novine (2015): Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15
4. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 134/15 120/16
5. Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2017): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, [Internet], raspoloživo na:
<http://www.osfi.hr/Default.aspx?sid=155&p=1&salt=4805>
6. Abramović K., Broz Tominac S., Cutvarić M., mr.sc. I.Cevizović, dr. sc. I. Dražić Lutilsky, Glasnović B., prof. dr. sc. I. Mamić Sačer, Miličić I., prof.dr.sc. J. Mrša, Oluić A., dr. sc. H. Perčević, Pokrovac I., mr.sc. S. Sever, Sirovica K., Smrekar N., mr. sc. M. Sohora Bukovac, prof. dr. sc. S. Tadijančević, prof. dr. sc. B. Tušek, prof. dr. sc. V. Vašiček, mr. sc. M. Zuber, prof. dr. sc. K. Žager, prof. dr. sc. L. Žager (2008.): Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja – s poreznim propisima-, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, urednik: prof. dr. sc. Danimir Gulin, Zagreb

POPIS TABLICA

Tablica 1. Razvrstavanje poduzetnika	4
Tablica 2. Aktiva bilance poduzeća Fin PLUS d.o.o.	11
Tablica 3. Pasiva bilance poduzeća Fin PLUS d.o.o.	13
Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Fin PLUS d.o.o.	16
Tablica 5. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja	18
Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti.....	21
Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti.....	22
Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti.....	23
Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti	24
Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti	25
Tablica 11. Pokazatelji investiranja	26
Tablica 12. Horizontalna i vertikalna analiza bilance-AKTIVA.....	28
Tablica 13. Horizontalna i vertikalna analiza bilance-PASIVA.....	29
Tablica 14. Horizontalna i vertikalna analiza poduzeća- RDG	31
Tablica 15. Pokazatelji likvidnosti poduzeća.....	33
Tablica 16. Pokazatelji zaduženosti poduzeća.....	33
Tablica 17. Pokazatelji aktivnosti poduzeća	34
Tablica 18. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća	34
Tablica 19. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća	34

SAŽETAK

Svrha ovog istraživanja bila je procjena uspješnosti poslovanja i sigurnosti poduzeća Fin PLUS d.o.o., koja je temeljena na financijskim izvještajima poduzeća. Kroz analizu su korišteni financijski izvještaji iz 2014. i 2015. poslovne godine, kako bi se utvrdila tendencija odnosno dinamika promjena kroz promatrano razdoblje. Izvršena je horizontalna i vertikalna analiza poduzeća, te analiza financijskih pokazatelja. Utvrdilo se da poduzeće posluje sa pozitivnim poslovnim rezultatom te da je poduzeće likvidno, odnosno uspješno i sigurno provodi poslovanje.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, horizontalna i vertikalna analiza

SUMMARY

The main goal of this study is Financial statement analysis of company Fin PLUS d.o.o., in order to describe financial situation of the company. Financial statements used in analysis are from 2014. and 2015. year, in the order to determine the tendency or dynamics over the observed period. Vertical and horizontal analysis was made, and analysis of financial indicators. It is concluded that the company Fin PLUS d.o.o. to successfully and safely conduct the business, and that company is liquid.

Key words: financial statement, financial indicators, vertical and horizontal analysis